

3. Kontext rozvoje počítačové a informační gramotnosti

3.1 Úvod

Tato kapitola popisuje, jaké informace šetření ICILS zjišťuje o kontextu či prostředí, v němž se rozvíjí počítačová a informační gramotnost mladých lidí. Tyto informace budou použity pro interpretaci naměřených rozdílů v úrovni počítačové a informační gramotnosti testovaných žáků. Zároveň umožní popsat charakteristické způsoby používání informačních a komunikačních technologií v různých zemích.

Sledované charakteristiky jsou zde uspořádány do víceúrovňového modelu, který odráží strukturu prostředí, v němž probíhá proces učení. Kapitola dále popisuje, kterými testovými nástroji jsou jednotlivé kontextové proměnné zjišťovány, a stručně informuje o výsledcích dříve provedených výzkumů, na jejichž základě byly vybrány proměnné do studie ICILS zařazeny.

3.2 Uspořádání kontextových charakteristik

Při zkoumání počítačové a informační gramotnosti, jíž žáci dosahují, je důležité uvést jejich výsledky do souvislosti s faktory, které mohou dosaženou úroveň gramotnosti ovlivňovat. Žáci získávají vědomosti a dovednosti prostřednictvím různých činností ve škole i mimo ni. Zároveň lze předpokládat, že mimoškolní zkušenosti žáků s používáním informačních a komunikačních technologií mají vliv na jejich učební činnosti ve škole (Ainley, Enger a Searle, 2009).

Řada teoretických modelů používaných pro analýzu vzdělávacích výsledků zdůrazňuje víceúrovňovou strukturu procesů, které mají vliv na výsledky učení (např. Scheerens, 1990; Scheerens a Bosker, 1997; Schulz et al., 2008; Travers, Garden a Rosier, 1989; Travers a Westbury, 1989). Učení žáků probíhá jako kombinace procesů učení ve škole a mimo školu, které se vzájemně překrývají a zároveň jsou zasazeny do širšího sociálního prostředí, v němž lze vyčlenit lokální, národní a nadnárodní rovinu.